

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, ponedeljek 26. junija 1939

Cena posamezni številki din 1'50

Nepotreben strah

Nič čudnega ni, če nekaterim ni sporazum po volji, ker je pač bilo dosti ljudi, ki so dobro živeli na podlagi naših notranjih preprirov. Zato ti ljudje nočejo, da bi se ti prepri nehal, zato se tudi ne morejo ogreti za sporazum, ki bi napravil tem prepriro konec.

So pa tudi ljudje, ki se boje sporazuma, čeprav ne spadajo v preje opisano kategorijo užitenikov naših notranjih preprirov. Ti ljudje imajo strah pred sporazumom iz čisto drugih razlogov. Tako se nekateri Slovenci boje, da bodo, če se sklepe sporazum, naenkrat brez kruha vsi oni Slovenci in Slovenke, ki imajo službo v srbskih in hrvatskih krajih. Drugi se zopet boje, da bo sporazum oslabil moč države, da bodo potem med vse pokrajine postavljene meje in da bo razpadla država na celo vrsto gospodarskih področij. Vsi ti strahovi so čisto brez podlage in tudi zelo naivni.

Naši ljudje, ki službujejo med Srbi in Hrvati, vendar nimajo svojih služb zaradi centralistične državne ureditve, temveč zato, ker so se za svoje mesto izkazali sposobni. Če ne bi bili naši orožniki v južni Srbiji močje na svojem mestu, bi že davno izgubili svoje službe, pa naj bi bil v državi ta ali oni upravni sistem. Enako je z našimi služkinjami, ki so si tekom let ustvarile tako dober sloves, da jih povsod v državi radi sprejmejo in dostikrat le zato, ker so Slovenke. Tako je tudi v drugih službah, in tudi v državnih.

Se bolj prazen pa je strah, da bi trpela zaradi sporazuma moč države. Ravno nasprotno je res! Naši notranji prepri razjedajo moč države in če bo teh preprirov konec, potem se bodo šele mogle prav razviti ljudske sile v državi, potem bo šele mogla država prav napredovati.

Pa tudi strah zaradi razbitja države na celo vrsto gospodarskih področij je brez podlage. Ne le slovenski tvorničar, temveč tudi hrvaški in srbski sta interesirana na tem, da se v tem oziru krije tudi stališče slovenskega, hrvaškega in srbskega trgovca. Sporazum nima namena postavljati bariere med nami, temveč hoče nasprotno s pametno ureditvijo države vreči tudi vse one bariere, ki so jih notranji prepri postavili. Sporazum naj nam vsem olajša življenje, ne pa otežkoči, s tem pa tudi še bolj priveže vse ljudi na državo, ki bo s sporazumom postala izvrševateljica volje vseh. ne pa le enega kroga.

Toda sporazum je neločljivo zvezan še z drugimi pridobitvami. Ni mogoč sporazum, ki ne bi utrdil tudi državljanskih svoboščin vseh Jugoslovancev, ki ne bi dal ljudski volji in ljudskemu zastopstvu zopet prave veljave. Kadar bo sklenjen sporazum, ne bo več mogoče, da bi se vsak teden ustanovljali novi fond, da bi se z njimi uvažala vedno nova bremena, da bi se z vedno novimi predpisi ovirali poslovni posli. Kadar pride sporazum, takrat bo padel tudi birokratizem z vsemi svojimi slabimi učinki. Novo življenje se bo pričelo s sporazumom.

Kajti globoki smisel sporazuma je ta, da izvrši vse to, kar je obljubljal pravilno pojmovani Vidov dan. Vidovo zarjo resnične svobo-

de in enakopravnosti naj prinese sporazum, da bodo Jugoslavlani rešeni ne le nadvlade tujca, temveč tudi svojih notranjih preprirov in da se bo začelo ono svobodno in ono polno nacionalno življenje, o

katerem so sanjali vsi, ki so iz kulta Vidovega dne delali za dan jugoslovanskega vstajenja. Če je bil Vidov dan pred veliko vojno predvsem veliki praznik srbskega naroda, naj s sporazumom postane

praznik vseh Jugoslovancev, oni veliki dan, ko bodo jugoslovanski narodi v medsebojni slogi zaživeli novo in polno življenje. Z voljo za sporazum proslavimo najlepše Vidov dan.

od 5'1 na 16'3, železne pločevine pa od 6'6 na 8'7 milijona din.

Padel je nadalje še uvoz surovih kož od 14'8 na 2'9, premoga od 15'3 na 9'5, oljnih plodov in oljnega semena pa od 3'1 na 1'3 milijona din.

Naš lesni izvoz v maju

Po uradnih podatkih smo izvozili v maju 110.916 ton lesa v vrednosti 97'3 milijona din, lani v maju pa le 84.732 ton v vrednosti 75'1 milijona din. Izvoz lesa se je torej po količini povečal za 26.184 ton ali za 30'9%, po vrednosti pa za 22'2 milijona din ali za 29'56%.

V prvih petih mesecih pa se je lesni izvoz v primeri z lanskim povečal od 383.395 ton na 492.148 ton, to je za 108.793 ton ali 28'37% odstotkov, po vrednosti pa od 332'7 na 407'0 milijona din, t. j. za 74'3 milijona ali za 22'33%.

V posamezne države smo izvozili maja meseca:

	1939	1938
	tisoc. milij.	tisoc. milij.
Albanija	0'2	0'2
Alžir	0'9	0'8
Argentina	2'4	2'5
Belgija	1'4	1'7
Češko-Morav.	2'4	3'7
Egipt	5'1	4'1
Anglija	11'3	13'2
Francija	0'8	1'1
Grčija	6'1	4'2
Italija	31'8	23'7
Madžarska	19'7	12'0
Malta	0'6	0'5
Maroko	1'9	1'8
Nemčija	16'8	17'4
Nizozemska	2'0	2'6
Palestina	0'3	0'2
Švica	1'4	1'5
Tunis	1'4	1'4
vse druge drž.	3'5	4'3

Trgovine na Vidov dan

Poletni čas se uvede 1. julija.

Združenje trgovcev v Ljubljani sporoča sledeče:

Na Vidov dan 28. t. m. bodo trgovine zaprte samo ob času službe božje, t. j. od 10. do 11. ure dopoldne. Na praznik sv. Petra in Pavla dne 29. t. m. morajo biti obratovalnice ves dan zaprte.

Poletni čas se uvede s 1. julijem t. l. in traja do 31. avgusta ter velja za ta čas naslednji delovni čas: Od 7% do 12. in od 15. do 19. ure.

Za časa VI. mednarodnega kongresa Kristusa Kralja od 25. do 30. julija, na katerega bodo prišli odlični zastopniki raznih narodov, naprošamo članstvo, da okraši izložbe tako, kakor za časa Evharističnega kongresa. V ostalem naj se članstvo ravna po navodilih kongresnega odbora. — Uprava.

Mariborskemu trgovstvu v vednost. Na Vidov dan, t. j. v sredo dne 28. junija morajo biti trgovine med slovesno službo božjo od 10. do 11. ure zaprte.

Poletni delovni čas v mariborskih trgovinah. S 1. julijem se uvede za mariborske trgovine poletni delovni čas, in sicer od 7% do 12. in od 15. (3. ure) do 19. (7. ure pop.). To velja samo za julij in avgust. S 1. septembrom so odpiralne in zapiralne ure zopet normalne. — Združenje trgovcev za mesto Maribor.

Ker je Vidov dan tarifarni praznik, izide prihodnja številka »Trgovskega lista« šele v petek, dne 30. junija.

Cene za les se dvigajo

Zaloge lesa v uvoznih državah zelo majhne

Zadnji »Internationaler Holzmarkt« podaja naslednje poročilo o položaju na evropskem lesnem trgu.

Mednarodna lesna trgovina bi se mogla letos označiti kot neprestano kolebanje med optimizmom in pesimizmom. O stabilnosti je bilo zlasti v zapadni Evropi malo sledu. Naslonitev na politične dogodke se je končala vedno s polomom zaupanja in z umikom kupcev. Pri takšnem razvoju se pač ni čuditi, če se je nihalo zopet enkrat zagibalo prav zelo na desno v smeri dobrega prometa in ostro dvigajočih se lesnih cen.

Kaj bo z lesnimi cenami?

To vprašanje se vedno znova sliši iz vrst lesnih uvoznikov. Zadnji tedni so dali zelo zadovoljiv promet skoraj na vseh trgih ter so se pri tem lesne cene tudi skokoma dvignile, mestoma celo čez mero, ki bi jo sedanje povpraševanje opravičilo.

Posebno skandinavski les je ostro potegnil in zboljšanje cen znaša od srede maja do srede junija za nekatere dimenzije po 10 do 15 šilingov. Tudi Rusija je svoje cene na angleškem trgu znova zvišala in celo kanadski izvozniki, ki so še pred kratkim zelo poceni prodajali, so svoje cene zvišali. Ta razvoj je povzročil, da se je povpraševanje po lesu z evropskega kontinenta dvignilo.

Vzroki zvišanja cen

Če se prouči najnovejši razvoj cen do dna, se mora ugotoviti, da je vzrok dviga cen — pravilneje bi se moralo reči, da so vzroki — v združitvi cele vrste okoliščin.

Cisto krajevno se je začelo zboljšanje cen v Angliji. Znatne lesne zaloge prejšnjega leta so se v teku zime in prvih spomladanskih mesecev zelo bistveno zmanjšale, ravno v tem času pa je začela država za vojaške namene in za zračno obrambo na debelo nakupovati les. Angleška lesna veletrgovina je ta položaj izkoristila ter je cene za dimenzije, za katere je bilo povpraševanje, znatno dvignila, nakar so tudi tuji izvozniki svoje fob-notacije primerne zvišali. Ta zveza postane posebno jasna, če se ugotovi, da so se dvignile cene ravno za one dimenzije in kvalitete, ki so bile v državnih nabavah najbolj iskane. Tako je danes na angleškem trgu med 2 x 4" in 7" blagom samo še razlika 10 šilingov za standard. Angleški veliki trgovci so torej bili sedaj tisti, ki so dali pobudo za zvišanje cen.

Z angleškega trga pa se je močni dvig cen razširil tudi na kontinentalni trg, tako na nizozemski, francoski in belgijski.

Skromne zaloge lesa tudi v izvoznih državah

Bistveno pospešujejo sedanje dvigajočo tendenco cen tudi zelo skromne zaloge lesa v večini lesno-izvoznih držav. Rusija bo menda

dala letos na evropski trg še manj izvoznega lesa ko l. 1938., skandinavske države so svojo proizvodnjo deloma namenoma, deloma pa zaradi visokih cen za okrogel les omejile, tudi v baltičskih državah se letos ne bo proizvelo mnogo rezanega lesa, v srednji in vzhodni Evropi pa se izraža s priključitvijo Avstrije in razdružitve bivše Češkoloslovaške položaj v dobri sprejemljivosti Velike Nemčije za romunski in jugoslovanski les.

Švedska je najbrže letos od svoje količine iglavcev, ki pride za izvoz v pošte, prodala že 85%. Na Finskem se tudi že približuje 80 odstotkom in nekatere tvrdke srednje in severne Švedske se pogajajo že sedaj pred koncem polletja o zaključnih kupčijah za poletne dobave.

Ali so sedanje cene za civilno porabo znosne?

V zapadno evropskih konsumnih državah se oglašajo proti močnemu dvigu lesnih cen že sedaj glasni pomisleki, čeprav so baš ti krogi v prvi vrsti pognali cene kvišku. Posebno angleške veletrdke se sprašujejo, koliko se sme v sedanjih okoliščinah še kupiti in če so sedanje cene za civilno potrebo, ki kaže še mnogo

slabosti, sploh še znosne. Lesne cene, ki se v kratkem času močno dvignejo, krijejo v sebi vedno velike nevarnosti.

List »Timber Trades Journal« je razpravljal zadnjič o razvoju lesnih cen ter je označil razliko med sedanjim položajem in onim pred enim letom takole: »Kdaj bo dosežena najnižja točka? Smo se spraševali lani. To leto pa vprašujemo: Kdaj bo dosežena najvišja točka?

Še težavnejši ko v Angliji je položaj za zapadne trge kontinenta. Za Belgijo in Nizozemsko se cene bistveno podražujejo, ne da bi se tudi naročila javne roke primerno povečala. V teh državah se cene zboljšujejo le polagoma ter je za uvozne firme zelo težko po sedanjih fob-cenah sklepati kupčije.

Najmanj prizadeta od nove situacije na mednarodnem lesnem trgu je Nemčija. Uvozne cene za les so v vseh zunanjih pogodbah fiksirane, da je tu večje kolebanje sploh izključeno. Nemški trg bi mogel občutiti sedanji razvoj cen na mednarodnem lesnem trgu le indirektno.

Odpri pa ostane vprašanje, če bodo sedanje cene trajale dolgo in če se more računati z zgodnejšim začetkom nakupne sezone za l. 1940. ali ne.

Naša zunanja trgovina v maju

Zaradi manjšega uvoza je bila trgovinska bilanca aktivna za 42,3 milijona din

Meseca maja smo izvozili 334.097 ton blaga za 466,4 milijone din, lani pa za 340.005 ton v vrednosti din 445,58 milijona. Po količini se je naš izvoz torej zmanjšal za 5.908 ton, po vrednosti pa je narasel za 20,8 milijona din.

V prvih petih mesecih smo izvozili 1.340.068 ton v vrednosti 1.981,29 milijona din, dočim lani 1.567.157 ton v vrednosti 2015,1 milijona din. Letos se je torej izvoz znižal po količini za 227.089 ton ali za 14,49%, po vrednosti pa za 33.815.303 ali za 1'68%.

Uvozili pa smo v maju 98.360 ton blaga v vrednosti 424,1 milijona din, dočim smo v lanskem maju uvozili 108.740 ton v vrednosti 489,9 milijona din. Uvozili smo torej za 10.380 ton ali za 9'55 odst. manj blaga, po vrednosti pa za 65'7 milijona din ali za 13'42 odst. manj.

Skupno smo uvozili v prvih petih mesecih 1939. 496.514 ton v vrednosti 2.099'5 milijona din, lani v istem času pa 518.693 ton v vrednosti 2.233'7 milijona din. Naš uvoz se je torej zmanjšal v prvih petih mesecih po količini za 22.179 ton ali za 4'28%, po vrednosti pa za 134'1 milijona din ali za 6'01%.

Trgovinska bilanca je bila letos v maju zaradi manjšega uvoza aktivna za 42'3 milijona din, dočim

je bila lani pasivna za 44'3 milijona din.

V vseh prvih petih mesecih pa je bila letos naša trgovinska bilanca pasivna za 118'3 milijona din, lani pa za 218'6 milijona din.

Zlasti je letos v maju v primeri z lani nazadoval izvoz koruze, in sicer od 93'8 na 34'6 milijona din. Zelo je padel tudi izvoz tobaka, ki smo ga lani izvozili za 37'8 milijona din, letos pa skoraj nič.

Zelo pa se je povečal izvoz goveje živine od 3'1 na 11'3 milijona din, svinj od 33'3 na 59'4 milijona din, svinjske masti od 1'8 na 11'2 milijona din.

Znatno se je dvignil tudi izvoz lesa ter rud. Tako se je zvišala vrednost izvoženega bakra od 46'4 na 65'8, svinca od 3'4 na 7'1, drugih rud od 27'4 na 29'1, cementa od 2'9 na 5'1 in kalcijevega karbida od 2'7 na 10'6 milijona din.

Zaradi primanjlovanja deviz pa se je občutno skrčil uvoz surovin, zlasti surovega bombaža, ki je padel od 139 na 71 vagonov ali po vrednosti od 17'5 na 8'2 milijona din. Naša industrija si je skušala pomagati z uvozom bombaža, volnene in svilene preje in se je zato uvoz preje znatno dvignil.

Zmanjšal se je nadalje uvoz železa in polfabrikatov, dočim se je uvoz železnega materiala dvignil

Desetletnica domačega tekstilnega podjetja

V soboto je preteklo deset let, odkar je ustanovil g. Franjo Sirc na Gaštelju v Kranju novo tekstilno tovarno, prvo vseskozi domačo tekstilno tovarno v Kranju. V začetku še malo podjetje, se je v kratkem razvilo podjetje v velik industrijski obrat z najmodernejšimi stroji in vsemi novimi tehničnimi pridobitvami. Pod dobrim vodstvom in s samimi domačimi delavci ter nameščenci, ki so vsi opravljali svoj posel z največjo vestnostjo, je podjetje kmalu zaslovelo s solidnostjo svojih izdelkov. In tako je sedaj praznovalo svojo desetletnico, ki so jo hvalile delavci in nameščenci tudi zelo proslavili. Okrasili so s cvetjem in zelenjem tvornico in nato izrekli g. Sircu in njegovi gospe soprogi svoje čestitke k jubileju, a tudi svojo zahvalo za vse veliko razumevanje, ki ga je g. Sirc vedno imel za težnje nameščenec in delavec. Nato so mu izročili krasen jugoslovanski prapor z napisom: **Pionirju jugoslovanske tekstilne industrije!**

In če kateri napis, potem je bil ta prav posebno umesten. Kajti g. Fran Sirc je bil med onimi modernimi Kranjčani, ki so položili temelj tekstilni industriji v Kranju in katerih zaslug je, da se more Kranj imenovati kot slovenski Manchester.

G. Sirc se je delavcem in nameščencem za prische čestitke prav lepo zahvalil in nato vse povabil na zakusko.

K desetletnici njegovega podjetja g. Sircu tudi naše iskrene čestitke!

Prijave za znižanje prispevkov za narodni obrambni sklad

Davčna uprava za mesto Ljubljana opozarja vse davkoplačevalce, ki še niso vložili prijav za znižanje prispevka v narodno obrambni sklad, da to nemudoma store, najdalj pa do 5. julija 1939. Do znižanja imajo pravico davkoplačevalci, ki imajo najmanj 3 otroke stare pod 21 let.

Prijave morajo vložiti tudi samci, samice, vdovci in vdove ter poročenci brez otrok, stari nad 30 let.

Razpis gostinskih obratov za VIII. Mariborski teden

»Mariborski teden« r. z. z. o. z. v Mariboru razpisuje za letošnji VIII. Mariborski teden, ki bo v času od 5. do 13. avgusta, tri gostilniške obrate, kavarno s sporedom, dva šotora za jestvine in vinotoč izključno za točenje štajerskih vin brez prodaje jestvin.

Reflektanti morajo poslati ponudbe najkasneje do 10. julija 1939. na naslov pisarne »Mariborskega tedna«, Maribor, Trg svobode-Grad, kjer dobijo tudi vsa potrebna pojasnila in podrobne pogoje razpisa. Ponudbe se morajo vpsolati v zapечатih kuvertah z ustrezajočo označbo. Uprava »Mariborskega tedna« si pridržuje pravico proste odločitve glede oddaje posameznih obratov na podlagi vpsolanih ponudb.

Tujskoprometna sezona v polnem teku

Tujskoprometna zveza »Putnik« v Mariboru in vse njene poslovalnice prejemajo dnevno številna vprašanja iz vseh krajev naše države in iz inozemstva glede letovanja v raznih turističnih krajih na ozemlju bivše Mariborske oblasti. Iz nekaterih turističnih krajev prihajajo pa že vesti, da so posamezna gostišča v celoti zasedena in da bodo po dosedanjih vestih tudi za mesece julij in avgust verjetno vse sobe zasedene. Da bi Tujskoprometna zveza vedela, katere turistične kraje in gostišča lahko še priporoča doma-

čim in inozemskim interesentom, prosi vsa tujskoprometna društva, podružnice SPD, lastnike planinskih postojank in posameznih gostinskih obratov, da od časa do časa pošljejo poročila glede zasedbe in glede izgledov za prihodnje tedne. Prosimo za takojšnje obvestilo, posebno če so obrati polno zasedeni. Tozadevna podrobna poročila s podatki o razpoložljivih sobah, cenah itd. naj se pošiljajo na naslov Tujskoprometne zveze »Putnik« v Mariboru, Trg svobode-Grad, ali pa se naj javijo po telefonu na št. 21-22 in 21-29.

Ir. Glassmann:

Tezavracija ali demonetizacija zlata

Nič ne kaže bolj osiromašenja Evrope in oslabitve njene pozicije v svetovnem gospodarstvu zaradi trajnega političnega nemira in trajne politične napetosti kakor odток zlata iz evropske posesti v Združene države Sev. Amerike. Ta je v zadnjih mesecih zavzel naravnost nepojmljive oblike. National City Bank of New York je o tem objavila nekatere številke, katerim se je v resnici treba čuditi.

V zadnjem marcu je znašal dotok zlata v Ameriko nič manj ko 340 milijonov dolarjev, od tega samo 31. marca 116 milijonov. To je največja množina zlata, ki je sploh kdaj samo na en dan prišla v Ameriko. Od julija 1938 je bilo poslano iz Evrope v Ameriko 2,5 milijarde zlata, to je več kakor vsa leta od 1914 do 1929. Od leta 1934. je bilo v vsem poslano v Ameriko zlata za 8 milijard dolarjev, to je več, kakor so znašale zlate zaloge vseh emisijskih bank na svetu ob koncu svetovne vojne. Od marca znaša zlata podloga Združenih držav že nad 15 milijard, kasneje se je dvignila celo na 16 milijard dolarjev. To je največja zlata podloga, ki je kdaj koli bila v kateri koli državi. To je več ko 60% vsega zlata na svetu. Za primer: l. 1913. je bilo v Ameriki komaj 30%, l. 1918. 39% in l. 1933. 35% vsega zlata na svetu.

Analiza o izviru tega zlata dokazuje, da je prišla večina zlata iz Anglije in Nizozemske, v zadnjih dveh letih pa tudi iz Švice. Veliki deli zlatih podlog evropskih emisijskih bank so že bili preneseni v Ameriko, prav tako pa tudi veliki zneski iz valutnih izravnalnih fondov raznih držav. Šele za temi pride zlato iz zasebne roke.

V začetku je povzročal ta dotok zlata Amerikancem velike skrbi, zlasti zaradi možnosti kratkoročnega odpoklica. Statistike, ki jih je izdal Treasury Department of Commerce od l. 1926. dalje, pa kažejo, da je vedno precejšen del v Ameriko došlega zlata in denarja tam ostal, da so torej izključno le kratkoročne kapitalne naložbe in aktivni saldi tujih bank v resnici nevarno dejstvo, vendar pa močno zaostajajo za efektivnimi zlatimi pošiljkami in depozitnimi naložbami tujcev.

Mnogo bolj nevarna je možnost, da bi se mogla zlata čisto oropana Evropa lepega dne popolnoma odločiti od zlata. Čeprav se trenutno iz več ali manj utemeljenih vzrokov v to možnost še ne veruje ali

Železniški material naj se po možnosti nabavlja doma

Zastopniki naše kovinske industrije so predlagali železniški direktorji, da skliče konferenco zastopnikov težke industrije in državnih železnic, na kateri naj bi železniška uprava poročala o svojih nameravanih nabavah železnškega materiala v tujini. Zastopniki domače kovinske industrije bi nato mogli navesti, katere predmete bi mogla dobaviti domača industrija. Na ta način bi se preprečilo, da bi se nabavljal v tujini železniški material, ki bi ga moglo dobaviti naše domače tvornice.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 17. junija objavljajo: Uredbo z zakonsko močjo o šoli za telesno vzgojo — Uredbo o načinu izračunavanja tarifne razdalje na železniških progah — Uredbo o objavljanju železniških tarif in prevoznih pogojev — Navodilo za zbiranje statističnih podatkov o industriji — Posebno navodilo za zbiranje obdobjnih podatkov in izpolnjevanje obrazcev za trdnice in tvornice za l. 1938. — Pojasnilo o carinskih razkladalščih in pobiranju ležnine.

obsega dve glavni listini: o medsebojni pomoči ter zavezo Francije, da Sirije in Libanona nikakor ne bo odstopila kakor tretji državi. Zun. minister Bonnet je izjavil, da sprejemata obe državi s pogodbo tudi posebne zaveze glede stanja na Balkanu. Izjavil je nadalje, da pogodba ni naperjena proti nobeni državi. Francoske čete morajo po pogodbi dne 22. julija zapustiti Aleksandrijo.

Nemški in italijanski tisk komentirata zelo neugodno francosko-turško pogodbo. Zlasti poudarjata, da je bil sandžak Aleksandreta mandatno ozemlje in da ga Francija sploh ne bi smela odstopiti, ker ni imela pravice za to. Nadalje poudarjajo nemški listi, da so s pogodbo tudi Francozi priznali, da po mirovni pogodbi določene meje ne morejo ostati v veljavi. Zato naj prepuste tudi Nemčiji njene nekdanje kolonije. Končno poudarjajo listi, da je z novo pogodbo prekršen francosko-italijanski sporazum glede vzhodnega Sredozemskega morja.

Nemški listi poročajo, da imajo pogajanja egiptskega zunanjega ministra v Ankari ta namen, da bi tudi Turčija skrbela za obrambo Sueškega prekopa. Anglija si prizadeva, da bi se tudi Egipt priključil pogodbi, ki je bila sklenjena l. 1936. med Turčijo, Iranom, Afganistanom in Irakom. Turčija je na to že pristala. Niso pa še za to priključitev Afganistan, Irak in Iran, ker se boje, da bi se mogli potem zaplesti zaradi zveze z Anglijo v kakšno vojno trenja.

Egiptski zunanji minister Jahia paša bo na svojem obisku v Bukarešti in Atenah skušal pridobiti tudi Romunijo in Grčijo za sodelovanje. Grčija naj bi določila nekatere otoke za pomorska in letalska oporišča za zavezniška brodovja, če bi ta morala braniti Egipt. Romunija pa naj bi se pridružila zaščiti Dardanel in ustja Donave.

Egiptski zunanji minister Jahia paša obišče tudi Beograd.

Pogajanja v Moskvi še vedno niso privedla do pozitivnega rezultata, in to iz naslednjih razlogov. Rusija zahteva, da jamčita Francija in Vel. Britanija tudi za nedotakljivost baltičskih držav, brez ozira na to, če baltičske države takšno jamstvo žele ali ne. Poleg tega zahteva Rusija, da more ona določiti, kdaj se mora baltičskim državam priskočiti na pomoč, ne pa, da bi bila potrebna predhodno še posebna posvetoovanja, kakor želi to Anglija. Rusija bi nadalje želela, da bi se pred sklenitvijo zveze ugotovili generalni štabi vseh treh držav, kako naj se pomoč izvede, da bo Rusija čisto natančno vedela, na kakšno pomoč more računati. Temu pa se upira Francija, ki še ni pozabila, da je dala Rusija zgraditi križarko, za katero je dobila načrte v Franciji, v Italiji in so s tem države osi zvedele za najnovejši francoski ladijski konstrukcijski načrt. Zato je Francija za posvetoovanje generalnih štabov šele potem, ko bo Rusija vojaško zvezo že podpisala. Zaradi Daljnega vzhoda Rusija ne zahteva za svoje meje nobenega jamstva, ker so itak zadnji dogodki v Tienčinu dokazali, da je tu Anglija bolj navezana na rusko pomoč, ko pa Rusija na angleško. Vsa ta nesoglasja pa niso tako velika, da se ne bi zveza Francije, Vel. Britanije in Rusije v kratkem mogla skleniti.

Pogajanja v Moskvi se danes nadaljujejo, ker je Anglija pristala na ruske zahteve.

Na francosko-angleških posvetih v Singapuru je prišlo do popolnega sporazuma. V primeru vojne bo vrhovni komandant nad vsemi francoskimi in angleškimi vojnimi silami na Daljnem vzhodu angleški admiral Noble.

Washingtonska vlada je sporočila japonski vladi, da je naročila svojemu admiralu Yarnellu, da ne dopusti nobene kršitve pravic ameriških državljanov, tudi če bi se zaradi tega položaj zelo poostiril.

General Franco pride v kratkem v Seviljo, kjer bo imel velik govor o junani politiki nove Španske.

Zaponji so popustili in morejo angleške ladje zopet pristajati v Svatovu.

Siamska vlada je poslala v London 1.125.000 funtov ter hkrati naprosila angleško in francosko vlado za jamstvo mej Siamu.

Letala Vzhodne Mongolije, ki je pod sovjetskimi protektoratom, so napadla Mandžurijo severno jezera Buir-nor. Japonci so prvotno poročali, da je bilo teh letal 150 in da se je z njimi spustilo 16 japonskih letal v bitko in da je bilo 49 mongolskih letal sestreljenih, dočim so Japonci izgubili le 5 letal. Japonci pa so kmalu spoznali, da je takšno poročanje smešno in so nato zelo znižali število sestreljenih mongolskih (to se pravi ruskih) letal. Kasneje pa so poročali še o drugi bitki. Iz Šangaja pa poročajo, da so mongolska letala bombardirala japonske čete 60 km daleč od meje in imela znatne uspehe.

Kaj pravijo naši gospodarski ljudje

Na naslov poštne carinarnice

Ze dolgo morajo inozemske tvrdke prilagati fakture poštnim pošiljkam, da se na njih podlagi izvrši carinjenje. Večkrat pa zahteva tukajšnja poštna carinarnica fakture za dospele pošiljke od prejemnikov, četudi so fakture pošiljkam priložene, prejemnik pa dobi le kopijo faktur, in zato more tudi še te predložiti. Kasneje se tudi originalne fakture najdejo pri odpiranju pošiljk.

Za vsako tiskovino, s katero zahteva poštna carinarnica fakture, mora uvoznik plačati din 1'50 poštne in še čakati nepotrebno na pošiljke. Poštna carinarnica naj torej skrbneje pregleda pošiljke, da najde fakture.

Tako imenovana locopisma se frankujejo z znamkami po din 1, dočim zahteva pošta za tiskovine poštne carinarnice, s katerimi zahteva predložitev faktur, din 1'50 za poštino. Zakaj 50 par več?

Nepotrebno carinjenje malih pošiljk

V zadnjem času carini ljubljanske poštne carinarnice zopet vsako najmanjšo pošiljko, ki pride kot vzorec brez vrednosti (Warenprobe, Mischsendung itd.), tudi če ima pošiljka še tako malo vrednost ali sploh nobene. Že na prvi pogled se pri teh pošiljkah vidi, da

gre res samo za vzorec, ali tudi le za pismene pošiljke s tiskovinami, ki jih pošiljajo inozemske tvrdke svojim odjemalcem v Sloveniji brezplačno. To carinjenje obremenjuje tukajšnje trgovce občutno in jim povzroča znatno škodo. Vsebinska pošiljke je n. pr. po fakturi vredna RM 2'— (ali še manj), kar znaša din 29'—, carina sama znaša sicer samo din 9'75, s prometnim davkom in poštnimi stroški pa skupaj din 42'—, torej 140% od vrednosti blaga. Posledica tega je, da je nabavna cena din 71'—, prodajna pa din 58'—, da ima torej trgovec 13 din izgube. Četudi je vrednost vsebine take pošiljke večja do din 100'—, pomeni carinjenje izgubo za trgovca, ki blago v tako malih količinah naroča le v primerih, da mu je dotični predmet zmanjkal, oziroma ga je razprodal, stranki pa, ki ga nujno potrebuje, hoče ustreči. Če bi namreč naročil dotični predmet s prihodnjo pošiljko v paketu, bi moral čakati 3—4 tedne ali pa še več, ker je znano, da se mora na pošiljke iz inozemstva, zlasti pa na kovinaste izdelke iz Nemčije, čakati po več tednov in celo po več mesecev.

Da bi se prihranili našim uvoznikom potrebni carinski stroški, naj se male pošiljke in vzorci brez vrednosti ne carinijo, zlasti ne, če njih vrednost ne znaša več ko 100 din. Te pošiljke naj se takoj označijo kot carine proste!

Politične vesti

Angleški kralj je po svojem povratku iz Amerike govoril na pozdravnem banketu, ki mu ga je priredil londonski župan, o svojih potnih vtisih. Med drugim je dejal, da je napravila nanj najgloblji vtis ugotovitev, da čustva posameznika še vedno pomenijo najmočnejši činitelj, ki vpliva na razvoj dogodkov na svetu. Je nekaj, kar je nad vsemi narodi, to je zavest o vzajemnosti človeškega rodu in ta zavest ni nikjer tako razvita kakor v Ameriki. Prepričan je, da nadalje, da skupnost Vel. Britanije in Kanade ne sloni samo na skupni britanski kroni, temveč tudi na mo-

ralnih in pravnih tvorbah. Predvsem pa temelji ta skupnost na neomajni angleški veri v pravico in v svobodo. Ti pojmi svobode in pravice pomenijo za nas vse več kot pomenijo najslavnejši uspehi v naši zgodovini in kot največje pridobitve angleške kulture.

Pri razpravi o vsebini odgovora romunskega parlamenta na prestono besedo kralja sta govorila tudi zastopnika nemške in bolgarske manjšine. Oba sta izjavila svojo hvalečnost kralju za njegove besede, da se bo zagotovila manjšinam možnost gospodarskega, socialnega in kulturnega napredka. Oba zastopnika sta tudi naglasila svojo pripravljenost za sodelovanje z romunskim narodom.

Francosko-turška pogodba je bila v petek podpisana v pariškem zunanjem ministrstvu. Pogodba

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snati obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

Denarstvo

Vloge v denarnih zavodih zopet naraščajo

Po podatkih Zveze jugoslovan-skih hranilnic v Ljubljani so narasle vloge pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah v mesecu maju za 431.953 din in so dosegle 1.115.887.203 din. Vloge na knjižice so narasle za 23 milj. na 656'8 milj. dinarjev, vloge v tekočem računu pa so se zmanjšale za 1'8 na 459 milj. dinarjev. Število vlagateljev na knjižice se je povečalo za 19, na tek. rač. za 23, skupno število vlagateljev pa za 42 na 131.701.

8 hranilnic izkazuje povečanje vlog na knjižice, celo 13 hranilnic porast pri tekočih računih, skupne vloge pa so narasle pri 11 hranilnicah. Število vlagateljev je naraslo pri hranilnicah.

Ti podatki kažejo, da so se vlagatelji, ki so bili v aprilu dvignili iz hranilnic 36 milijonov dinarjev več, kakor so bili vložili, zopet pomirili in pričeli svoj denar vračati hranilnicam in denarnim zavodom, zlasti tudi zato, ker so spoznali v aprilu, da so jim njihove vloge bile vedno na razpolago.

Tečaji nazadovali

Višina tečajev drž. papirjev je v glavnem v rokah Drž. hip. banke, ker je zasebnih kupcev na trgu silno malo. Ker ni DHB zadnji teden v večji meri kupovala papirjev, so njih tečaji nazadovali. Edino vojna škoda, ki je padla že na 460—, se je popravila proti koncu tedna na 466—, to pa zaradi bližnjega ultima.

Tečaji so se gibal tako-le:

	16.6.	23.6.
2-5% vojna škoda	467'25	466—
7% investicijsko	101'50	99'75
4% agrarne	62'50	63—
6% begluške	88'50	87'75
6% dalmatinske	86'50	85'50
6% gozdne	83'25	81—
7% Blair	93'50	92'50
8% Blair	101'50	101—
7% Seligman	100—	100—
7% stabilizacijsko	101—	100—

Odlog plačil

je dovolilo kmetijsko ministrstvo Kmetijski hranilnici in posojilnici v Ratečah-Planici za dobo 6 let za dolgove, nastale do 31. januarja 1938. Obrestna mera za stare vloge je odrejena na 2%.

Na obnem zboru Prometne banke v Ljubljani je bila potrjena kooptacija trgovca Romana Goloba iz Ljubljane v upravni svet. Namesto odstopivšega Matije Škrbca je bil izvoljen v upravni svet doktor Josip Mal, v nadzorstvo pa dosedanji član uprave Matija Škrbec.

Smrtno kazen za devizne prestopke bodo uvedli v Italiji.

Po novem japonskem zakonu morajo vsi lastniki zlata in zlatih predmetov te prijaviti. Vlada ima pravico, da te zlate predmete odkupi in jih pretopi. V ta namen so bile že postavljene tri topilnice.

Naše terjatve proti Nemčiji so se močno znižale

Po izkazu z dne 23. junija so naše terjatve proti Nemčiji padle na 56'6 milijona din.

Gibanje kliringov kažejo naslednje številke (vse v milijonih din dotične valute):

Aktivni kliringi:	15.6.	23.6.
Bolgarska din	1,33	1,33
Nemčija RM	14,54	18,49
Turčija din	16,42	16,27
Češko-Moravska K	3,57	10,10
Španija pezeta	2,93	2,93
Pasivni kliringi:		
Belgija belg	1,83	1,83
Bolgarska din	0,95	0,95
Italija din	40,00	38,51
Madžarska din	6,92	2,73
Poljska din	18,22	16,27
Romunija din	5,22	6,84
Švica švic. fr.	1,66	1,70

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

POSEBNO POROČILO „TRGOVSKEGA LISTA“

Žitno tržišče

Tendenca za pšenico je nadalje oslabela. Ponudbe producentov niso velike, zato pa tem večja ponudba druge roke. Bogatejši ekonomski so trenutno rezervirani in nočejo obračunati svojih zalog pšenice, ki se nahajajo v trgovskih skladiščih. Povpraševanje je slabo in so konsumenti Srbije, Dalmacije in Hercegovine popolnoma izostali.

Stanje posevkov se ugodno ocenjuje in prevladuje mnenje, da letošnja žetev kvantitativno ne bo zaostala za lanskoletno rekordno žetvijo več kot za 10—15%, razen tega pa se mora upoštevati, da bomo imeli v začetku letošnje sezone še izdatne količine stare pšenice, katerih lani ni bilo.

Tendenca za koruzo je čvrsta in tudi cene so znatno poskočile. Ta nenavadni skok cen pri koruzi pa so povzročila predvsem poljska dela, zaradi katerih je dovoz blaga na trg popolnoma izostal. Pri sedanjih cenah izvoz zastaja in je Privilegirana izvozna družba (Prizad) ustavila vsako nakupovanje koruze, a tudi drugi izvozniki ne nastopajo kot interesi.

Cena moke je v skladu s cenami pšenice še bolj nazadovala, edino črne moke so ostale v cenah nespremenjene. Situacija na tržišču s krmilno moko in otrobi je ostala nadalje brez izprememb; kot kupec pride v poštev največ Dalmacija. Baški in sremški ozimni ječmen se nudi v precejšnjih količinah po din 155—, vendar ni nobenih kupčij. Poedini vagon ovsas se trguje za domač konsum na bazi din 148— do din 150—.

Fizola slovenske provenience ni več na zalogi, ker je že ves razprodan; pač pa je še nekaj belega fizola, ki beleži nominalno od din 295— do din 300. Kupčij v tem blagu ni bilo sklenjeno nobenih, ker izvozniki nimajo interesa za to blago, a tudi ponudba je bila zelo mala.

Na inozemskih tržiščih

je tendenca za pšenico oslabela zaradi slabega povpraševanja evropskih uvoznikov držav. Na vseh produktih borzoh so tečaji nazadovali. Argentina je doslej od svojega višja pšeničnega donosa, ki znaša približno 30 milj. qrs (1 qrs = 217'7 kg), do sedaj izvozila komaj eno četrtino in ima torej presežek na pšenici v takih količinah, kakršnih doslej še sploh ni imela.

Tendenca za koruzo je stalna in ponudba ni tolikšna kot v pšenici, ker prihaja v poštev trenutno kot izvoznik samo Argentina. Južna Afrika ima sicer tudi precejšen višek koruze, toda le za poznejši termin.

Notice inozemskih žitnih borz ne kažejo posebnih tečajnih izprememb.

Lesna tržišča

Tendenca na našem domačem lesnem tržišču je ostala v glavnem nespremenjena. Po nedavnem silnem deževju je bila v svojem delu močno ovirana tako naša industrija, kakor tudi trgovina, kajti skoro neprestano deževje je naravnost onemogočilo dovoz, prevzem in nakladanje blaga. Zbog prvotni so bili ustavljeni obrati na vodnih žagah in poplave so odnesle veliko blaga. Tudi stavbena dela so počivala, zato ni bilo posebnega prometa in povpraševanja po stavbenem lesu. Prav tako pa je bila tudi plovlava splavarjev zelo nevarna in deloma sploh nemogoča. Vse to je zelo slabo vplivalo na razvoj naše lesne trgovine, ki je bila že v boljšem razvoju.

Kot omenjeno se trenutno trguje najbolj stavbeni les, t. j. tesano blago in deske III/IV kakovosti. V ostalem blagu je kupčija manj ugodna ob stalnih cenah.

Produkcija oglja je znatna, toda to blago se kaj lahko odda, ker ga stalno potrebujejo naši domači večji industrijski obrati. Cena oglju je zadovoljiva.

Po dolgem presledku je ministrstvo za finance na predlog Narodne banke zopet dovolilo izvoz pet sto vagonov orehovega lesa v klirinške in neklirinške države. Izvaž pa se le furnirski les, ki je bil posekan že pred enim letom. Pri izvozu pa je treba paziti na posebne predpise in si tudi

priskrbeti formalno dovolitev. Vendar pa pride pri tem izvozu orehovih furnirskih hlodov Slovenija le bolj malo v poštev.

Izvoz v Madžarsko je čedalje boljši; veliko je tudi zanimanje za kvalitetno blago v mecesnu in borovini, seveda v posebnih, t. j. predpisanih dimenzijah in eksportni kvaliteti tako za Malto, Italijo, kakor tudi za Montevideo.

Iz Nemčije je prišlo nekaj več uvoznih dovoljenj za uvoz železnih pragov, žal pa so naši producenti izključeni od direktnih dobav, ker so prvotni kupci zaradi predolgega čakanja odstopili zdaj ta dovoljenja povsem drugim interesentom.

Enoletni trgovski tečaj „Hermes“ v Mariboru

Razmah poslovnega življenja v zadnjih desetletjih je na našem ozemlju zbudil mimo raznih državnih šol tudi vrsto zasebnih trgovskih tečajev, ki že s svojim živahnim delovanjem opravičujejo obstoj tovrstnega zasebnega strokovnega šolstva.

Leta 1931. je ustanovilo tudi Slovensko trgovsko društvo v Mariboru svoj enoletni trgovski tečaj. Za naš obmejni Maribor je bila otvoritev tečaja tudi posebna nacionalna važnost. Kajti jasno je, da ni imelo Slovensko trgovsko društvo pri ustanovitvi tečaja pravih nikakih sebičnih in dobičkanosnih namenov, ampak je društvo vodilo pri tem le stremiljenje, da si trgovci vzgojijo svoje lastno in strokovno usposobljeno osebje, in da se reši narodu mlačna mladina in osvobodi tujega vpliva. Zato je Slovensko trgovsko društvo izročilo pouk svojega tečaja strokovno kvalificiranim profesorjem, ki delajo iz veselja do predmeta in ljubezni do naše mladine.

In sedaj po preteku 9 letne dobe more zreti Slovensko trgovsko društvo s ponosom na uspeh, ki je bil dosežen v tem času. Brez vsake materialne koristi more društvo s ponosom in samozavestjo reči, da je storilo v nacionalnem oziru svojo dolžnost. Vodstvo tečaja je bilo poverjeno profesorjem Državne trgovinske akademije, ki so strokovno in moralno poklicani, da poučujejo zaupano jim mladino v sodobnem praktičnem smislu in na podlagi izkušenj iz poslovnega sveta, pa tudi v neoporečnem narodnem duhu. Zato je bilo tudi pričakovati, da bo Slovensko trgovsko društvo pri tej svoji ustanovi deležno podpore vse nacionalne javnosti.

Do sedaj je bilo vpisanih v enoletni trgovski tečaj »Hermes« že nad 300 učenek in učencev, ki so ga skoraj vsi z uspehom dokončali.

Razna priznalna pisma lastnikov podjetij na dokazujejo, da so absolventi »Hermesa« res strokovno usposobljeni in zmožni opravljati poverjena jim dela v zadovoljstvo svojih šefov.

Prigovor, da dela nižja strokovna izobrazba iz raznih enoletnih trgovskih tečajev konkurenco absolventom trgovskih akademij, pa ne more držati, ker ona podjetja, ki potrebujejo samostojne poslovne moči, ne nastavljajo po svojih pisarnah absolventov tečajev, ampak le absolvente trgovske akademije.

Da se nudi gojencem tečaja tudi vpogled v praktično delo, kar naj strokovno dopolnjujejo teoretični pouki, prireja vodstvo tečaja med letom ekskurzije v razne obrate in in industrije. Tako so si ogledali že skoraj vso mariborsko industrijo. Prirejane pa so bile tudi ekskurzije v Zagreb, Varaždin, Ljubljano in druge industrijske kraje, da so si s tem še bolj razširili svoje obzore.

Enoletni trgovski tečaj »Hermes« pa je poseben primeren za naraščaj onih naših podeželskih trgovcev in obrtnikov, ki ne morejo dati svojim sinovom in hčerkam popolne trgovske in strokovne izobrazbe na trgovski akademiji radi predolgega študijskega študija in prevelikih stroškov. Njim zlasti kaže, da pošljejo svoje otroke v enoletni trgovski tečaj, kjer bodo pridobili vse ono, kar bodo potrebovali pri svojem bodočem gospodarskem udejstvovanju. Le v vsakem oziru temeljito podkovan bo mogel vsakdo v današnjem težkem in borbenem času zadostiti vsem zahtevam, ki se stavijo na posameznika.

Saj zahteva današnji čas na vseh področjih dobro podkovanih ljudi, nemara najbolj v poslovnem življenju, kjer je borba za obstanek najtežja.

Znova redni kliring s Češko-Moravsko

Narodna banka je izdala ob zopetni uvedbi rednega kliringa za Češko-Moravsko naslednjo okrožnico:

»V zvezi z okrožnico dev. št. 86 z dne 20. maja 1939. se obveščajo pooblaščen zavodi, da je finančni minister na predlog Narodne banke izdal pod št. 37510/VIII z dne 19. junija naslednji odlok:

1. Odlok finančnega ministra z dne 15. maja pod št. 29990/VIII se razveljavi.

2. Narodna banka more v času, dokler bo kliring proti Češko-Moravski aktiven, izdajati izvoznikom klirinške nakaznice, ki se bodo izplačevale po kronološkem redu iz vplačil, ki se bodo izvrševale z uporabo obračunskega tečaja, ki je

določen po klirinškem sporazumu s Českoslovaško.

3. Pooblašča se Narodna banka, da izda potrebna določila in navodila za izvajanje tega odloka.

Ob tej priliki se izdajajo naslednja navodila:

1. Dosedaj izdane čeke na češke krone morejo realizirati izvozniki samo s prodajo na domačih borzih.

2. Uvozniki blaga iz Češko-Moravske plačajo svoje obveznosti, nastale z uvozom blaga z omenjenega ozemlja po 12. oktobru 1936., bodisi z nakupom klirinških čekov na češke krone, dokler so ti v prometu, bodisi z vplačilom na kliring na način, ki je določen po določilih okrožnice dev. št. 86/39. Plačilo

Tako dober tek vzbuja

naravna Rogaška slatina, da so se po zgodovinskih podatkih prebivalci okolice za časa lakote v 30letni vo ni izogibali, piti to vodo, ker jim je povzročila prevelik tek.

obveznosti za uvoz blaga pred 12. decembrom 1936. se more izvršiti: 50% z vplačilom po pooblaščenih zavodih na stari zbiralni račun po tečaju din 180,14158 za 100 kron (dev. št. 84 z dne 10. oktobra 1936.), drugih 50% pa na isti način kakor tudi plačila uvoženega blaga po tem datumu.

3. Z ozirom na ponovno uveljavljanje prejšnjega klirinškega sporazuma s Češko-Moravsko in ker je sedaj saldo v kliringu za našo državo aktiven, bo Narodna banka, dokler bo trajalo to stanje, dajala izvoznikom blaga v Češko-Moravsko na podlagi prejetih avizov izvršenih vplačilih v Pragi klirinške nakaznice, ki se bodo izplačevale po kronološkem redu z ozirom na vplačila uvoznikov.

4. Pri vplačilu morajo zavodi dostavljati posebne sezname za vplačila v dinarjih na zbiralni račun ter posebne sezname za vplačila, ki se izvršujejo v breme tekočega računa čekovnih kron.

Zunanja trgovina

X. kongres Mednarodne trgovinske zbornice v Parizu se je začel v Kodanju. Na kongresu so zastopane delegacije iz 40 držav.

V juliju odpotuje jugoslovanska trgovinska delegacija v Grčijo, da obnovi jugoslovansko-grško trgovinsko pogodbo.

Potrdila za izvoz usnjene obutve se morejo odslej dobiti le proti predhodnemu dovoljenju Narodne banke.

Proizvajalci pekmeza iz Srbije zahtevajo, da se zagotovi izvozni kontingent 500 vagonov pekmeza, kar je nujno potrebno zaradi izvrstne letine češpelj.

Italijanske predilnice, ki dobavljajo naši tekstilni industriji blago, zahtevajo, da se njihov blago plača takoj po prejemu fakture, še preden je prišlo blago v Jugoslavijo. Naše tekstilne tovarne so zaradi te nenavadne zahteve protestirale.

Italijanska rudarska proizvodnja je v letošnjem I. četrtletju v primeri z lanskim znatno napredovala, in sicer: mangana od 12.000 na 15.000 ton, svinca od 21 na 23 tisoč ton, cinka od 59 na 76 tisoč in premoga od 726 na 870 tisoč ton.

V Neapel je prišlo 1600 ton železne rude iz italijanskih kolonij v Afriki.

Bolgarska dovoljuje v zadnjem času izvoz pšenice samo proti plačilu v svobodnih devizah.

Romunija bo letos pridelala pšenice po uradnih cenitvah okoli 450 tisoč vagonov. Pridetek koruze pa se ceni na 480.000 vagonov. Domača potrošnja pšenice znaša 300.000, koruze pa 380.000 vagonov, da bi mogla Romunija izvoziti 150.000 vagonov pšenice in 100.000 vagonov koruze.

Madžarska namerava kupiti na Bolgarskem večje količine tobaka, ki bi ga plačala z lokomotivami in vagoni.

Zasebna nemška gospodarska delegacija je prišla v Moskvo, kjer se pogaja zaradi zboljšanja nemško-ruskih gospodarskih odnosov.

Poljska vlada je sklenila, da bo dovoljevala po zelo nizki obrestni meri posojila za odkrivanje petrolejskih ležišč. Skupno bo dala teh posojil za 10 milijonov zlotov.

Neka amsterdamska bančna skupina je dovolila francoski poluradni petrolejski družbi »Compagnie Française des Petroles« posojilo 12 milijonov holandskih golderarjev, s katerim bo položila še eno petrolejsko cev iz iraških petrolejskih ležišč k Sredozemskemu morju.

Svetovna trgovina je po podatkih Zveze narodov v I. letošnjem tromeščju padla po zlati vrednosti za 8%. V aprilu se je trgovina v primeri z lanskim aprilom znižala za 6%.

Cena cementa je v Angliji padla za 1 šiling pri toni.

Cena pločevine je bila zvišana za vso Francijo za 265 frankov na tono.

Slovinci in devizni odbor

Omenili smo že, da ni v novem deviznem odboru praktičnih gospodarstvenikov ljudi. Ni pa to edina napaka deviznega odbora. Tako ni v deviznem odboru, kakor poroča »Slovenec«, od 5 članov niti enega Slovenca, v izvoznem od desetih članov tudi ni nobenega Slovenca, v uvoznem pa eden. Hrvati niso v tem odboru skoraj nič bolje zastopani ko Slovenci.

Tudi sestava deviznega odbora dokazuje, kako nujno potrebno je, da se s sklenitvijo sporazuma začne v državi nova politika na vsej fronti.

Cena nove pšenice 165 din

Na seji gospodarsko-finančnega odbora je bila določena cena za novo pšenico na 165 din za 100 kg baza Tisa. Veliki proizvajalci v Vojvodini so hoteli celo, da se določi cena na 180—din, dočim so organizacije potrošnikov zahtevale, da se določi cena na 140—din, kar bi bilo še vedno visoko nad svetovno pariteto in kar bi bilo z ozirom na nizke plače delavstva in nižjega nameščenstva več ko zadosti. Toda stališče konsumentov ni prodrlo.

Trgovinski register

Vpisale so se naslednje firme:

Splošna zavarovalna družba »Jugoslavija«, ravnateljstvo za dravsko banovino v Ljubljani. Besedilo tudi srbohrvatsko. Namen družbe je, da opravlja vse vrste zavarovalnih poslov. Delniška glavica znaša 3 milijone dinarjev, razdeljena na 6000 delnic po 500 din. Družbene objave se objavljajo v »Službenih novinah«. Za podružnico v Ljubljani podpisujejo v okviru družbinih pravil: direktor Vladimir Fischer, ing. Mile Treo, uradnik Drago Dejak in uradnik Evard Antosiewicz, vsi v Ljubljani.

Emona-Film, družba z o. z., Ljubljana. Obratni predmet: snemanje in predelavanje filmov, pridobivanje in razposojanje ter predvajanje filmov, ustanavljanje in pridobivanje kinematografov. Osnovna glavica v višini 200.000 din je plačana v gotovini. Poslovodje: Milan Kham, kinopodjetnik, Karel Juršič, knjigovodja in Avgust Bercieri, zas. uradnik, vsi v Ljubljani. Družbo zastopata po dva poslovodja kolektivno.

»Jugodeska«, družba z o. z. za trgovino z lesom v Mariboru. Osnovna glavica v višini 50.000 din je vplačana v gotovini. Poslovodja: Miroslav France, trgovec v Mariboru.

Delavnica čevlarske družbe z o. z. Žiri. Obratni predmet: nakupovanje vseh surovin, orodja in vseh čevlarskih potrebščin. Od osnovne glavice v višini 204.000 din je vplačano 144.000 din. Poslovodje: Valentin Pagon, Martin Kopač in Anton Malovrh, vsi čevljarji v Dobračevi ter čevlarska pomočnika Lovro Možina in Jože Zakelj. Družbo zastopata po dva poslovodja skupno.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri naslednjih firmah:

Boh & Ko., jugoslovansko ameriška tovarna za brezalkoholno izdelavo kvasa v Ljubljani. Izbrise se javni družbenik Slavko Boh.

Centropapir, družba z o. z. Ljubljana. Prokura se je podelila Danici Dalleore, družbeni uradnici v

Zagrebu za centralo v Ljubljani in obe podružnici v Zagrebu in Beogradu

Jugosijalica, družba z o. z., Ljubljana. Izbrise se poslovodja dr. Rudolf Herrmann, vpiše pa se poslovodja Martin Maras, knjigovodja v Zagrebu.

Slograd, Slovenska gradbena in industrijska delniška družba v Ljubljani. Izbrise se člana uprav-

nega sveta Avgust Praprotnik in Milan Bleiweis-Trsteniški ter prokurist inž. Milko Pirkmajer, vpiše pa se člana upravnega sveta inž. Milko Pirkmajer in Viktor Naglas, industrialec v Ljubljani.

Zdraviška družba z o. z., Ljubljana. Izbrise se poslovodja Gojko Stojković, vpiše pa se poslovodja Hinko Šumer, šolski nadzornik v pokoju v Ljubljani.

Davčni sezname za pridobnino razgrnjeni

Davčna uprava za mesto Ljubljano razglasa, da so sezname davčnih osnov za I. skupino zvišanih, znižanih in novih obratov razgrnjeni in vpogled pri mestnem poglavarstvu in sicer

od 23. junija do 30. junija.

Razgrnjeni so za spodaj navedene obrate in poklice.

Razprave pred davčnim odborom

so določene za te obrate in poklice takole:

6. julija 1939:

Št. primeroz
razprave ob 9. uri: Notarji 2, odvetniki 26; ob 10. uri: zdravniki 23, zobozdravniki 4, dentisti 5; ob 11. uri: Inženirji, arhitekti, geometri 7 67

7. julija 1939:

razprave ob 8. uri: Čevljarji 23, krojači 27, šivilje 34; ob pol 10. uri: brivci 25, pleskarji 17, pečarji, krovci, vodnjakarji 6, krznarji, tkalci, klobučarji 1, knjigovezi, kartonaže 2, fotografi 4, urarji, zlatarji, pasarji 1, razni 5, borzni senzali, car. posredniki 1, umetniki 2, privatni učitelji 2; ob 11. uri: Modistinje 2, pletiljevezi 13, mizarji 24, lesna stroka — razni 8 197

8. julija 1939:

razprave ob pol 9. uri: Peki 19, slaščičarji-medičarji 8, sedlarji, torbarji, ščetarji, tapetniki 10, kjučavničarji 8; ob pol 10. uri: kleparji, kotlarji, vodovodni inštalaterji 16, kovači, mehaniki 14, elektroinstal. 6, zid. mojstri 6; ob 11. uri: Mesarji 61, dimnikarji 4. Razni: steklarji, uglaš. klavirjev, izdel. cement. predmetov, vulkanizerji, štukaterji, izdelovalci glasbil, barvarji, kamnoseki, akaid. tiskarne, izdel. pogrebnihi potrebščin, plomb. grafični ateljeji, izdel. kemičnih produktov, dežnikarji, uničevalci mrčesa, izdel. luga itd. 15 157

Istočasno se bodo obravnavali tudi predlogi davka na poslovni promet za vse davčne zavezance po čl. 42./II—1a in b ter II—2a in b.

Davčni sezname II. skupine (sprejati navedeni obrati in poklici)

pa so razgrnjeni na mestnem poglavarstvu od 26. junija do 3. julija.

Razprave pred davčnim odborom

so določene za spodaj navedene poklice in obrate takole:

Št. primeroz

10. julija 1939:

razprave ob 8. uri: Trg. s kolonij. in spec. blagom 4, ga-

lanterija 23, železnina 6, modno blago 19, industrije 36; ob 11. uri: trgovine z meš. blagom 30 118

11. julija 1939:

razprave ob pol 9. uri: Branjarje 42, mlekarne 19; ob 10. uri: kramarije 1, manufaktura 21, suha roba in kurivo 6 . . . 89

12. julija 1939:

razprave ob pol 9. uri: Trg. z usnjem in čevlji 8, trg. z zeljem in dež. pridelki 21, cvetličarne 12; ob pol 10. uri: agenture-komisije 22, prevozniki 13, modistinje 2; ob 11. uri: lekarne 1, drogerije 2, menjalnice in kino 1, trafike 10 92

13. julija 1939:

razprave ob 8. uri: Tehn. in elektrotehn. predmeti 5, stroji in vozila 18, razna obrtna podjetja 2, narod. zdravje 7, stari-narji 1; ob pol 10. uri: urarji, zlatarji, pasarji, optiki in foto trg. 3, graverji, puškarji, krznarji 3, razne trgovine 30; ob pol 11. uri: trgovine z glasbili 4, trg. z lesom 3, stavbeniki 15, časopisi-revije, vsakovrstna podjetja 1; ob 11. uri: delikatose-vinotoči 4, kavarne 4, trg. z alkohol. pijačami — sodavičarji 10 110

14. julija 1939:

razprave ob pol 9. uri: gostilne 144

Istočasno se bodo obravnavali tudi predlogi davka na poslovni promet.

Doma in po svetu

Nj. Vel. kralj Peter II. je prevzel pokroviteljstvo nad mladinskim taborom, ki ga priredita zvezi fantovskih odsekov in dekliških krožkov v Mariboru in Celju.

»Hrvatski dnevnik« razpravlja v uvodniku o srbskem praznovanju Vidovega dne in naglašava veliki moralni pomen tega praznovanja, ker so Srbi napravili iz vidovdanske tragedije izhodišče za svoje osvobodilno delo. Zaradi velikega pomena, ki ga je imel Vidov dan za Srbe, je tudi razumljivo, da je bila baš na Vidov dan proglašena prva ustava Jugoslavije. Toda s tem je bila vnešena disharmonija v vidovdansko misel, ker je bila prva ustava naperjena proti Hrvatom, ki niso bili niti najmanj krivi za vidovdansko nesrečo. Če se smatra Jugoslavija kot skupna država Srbov, Hrvatov in Slovencev, potem mora biti organizirana tako, da se v njej vidi vse tri komponente in da so vsi trije narodi zadovoljni. Zato je potrebno, da je sporazumno urejena. Hegemonistična politika se zato tudi ne sme zakrivati z vidovdansko mislijo, ker bi to bil demanti njene moralne vsebine. Samo sporazumno sprejeta ustava je v skladu z vidovdansko mislijo.

V organizaciji JRZ se je začelo čiščenje ter je bil že v treh odborih izvoljen za predsednika namesto dr. Milana Stojadinovića pristaja vlade Dragiša Cvetkovića.

Za šefa zemljoradniške stranke je bil namesto umrlega Jovana Jovanovića izvoljen dr. Milan Gavrilović.

Na Bled je prišel ministrski predsednik Dragiša Cvetković.

Pravosodni in finančni minister sta izdala uredbi, s katero se določa srbski pravoslavni cerkvi letna pomoč v višini 68.780.000 din.

Za novega rektorja ljubljanske univerze je bil izvoljen dr. Matija Slavič, profesor bogoslovja, ki je bil že rektor v letih 1932 do 1934.

Prekmurjski teden, ki je krasno uspel, je podaljšan do 29. t. m. Komur je le količak mogoče, naj si ogleda to silno zanimivo prireditev našega Prekmurja.

Ljubljanska opera je gostovala v Trstu in dosegla velik uspeh. Mnogi niso mogli dobiti sedežev, ker je večino sedežev kupila organizacija dopolavora.

Tarifni odbor se sestane v avgustu, da razpravlja o aktualnih tarifnih vprašanjih. Gospodarske organizacije so namreč opozorile odločujoče činitelje, da smo na pragu izvozne sezone ter da so cene surovin in industrijskih proizvodov v stalnem kolebanju in bi se temu morala prilagoditi tudi tarfina politika.

Zveza knjigarnarjev Jugoslavije je na svojem kongresu v Skoplju zopet izvolila za svojega predsednika g. Leopolda Pribošića iz Ljubljane. G. Pribošić bo zastopal zvezo tudi na konferenci knjigarnarjev v Leipzigu.

21. kongres železničarjev in brodarjev se je pričel v petek v Oficirskem domu v Skoplju. Na kongres je prišlo 400 delegatov, ki so zastopali 35.213 članov. Kongres je potekel v najlepšem redu. Kongres je na močan način opozoril na bedno stanje zlasti nižjega osebja ter zahteval reformo zakona o prometnem osebju.

Kongres jugoslovanskih agronomov je bil v nedeljo v Skoplju. Kongres je zlasti razpravljal o težkočah, ki jih morajo premagovati agronomi pri pospeševanju kmetijstva in dvigu vasi. Tudi brezposelnost narašča med agronomi in je kongres tudi temu vprašanju posvetil svojo pozornost.

Po španski uradni statistiki je bilo za časa španske državljanske vojske potopljenih 87 ladij, od teh 27 angleških. Finančne izgube znašajo okoli 7 milijonov funtov.

Monumentalno palačo za višjo pedagoško šolo so začeli zidati v Beogradu. Veljala bo nič manj ko 13 milijonov din. Kdaj pa bo gotova univerzitetna knjižnica v Ljubljani?

Zadnja povodenj je napravila v Sloveniji po uradnih podatkih okoli 50 milijonov din škode. Državna pomoč je nujna!

Katoličanov je v Jugoslaviji 5.864.315, kakor poročajo cerkveni krogi.

Nova uprava društva »Merkur« je začela akcijo za ustanovitev zadruge za zidanje skupnih stanovanjskih hiš članov.

Mornariška komanda v Šibeniku sprejme prvega oktobra 150 gojenec v podoficirsko šolo.

V Dalmaciji je bilo več procesov proti demonstrantom, ki so demonstrirali proti bivšemu ministrskemu predsedniku Stojadinoviću, ko je ta prišel v Dalmacijo. Vsi demonstranti so bili oproščeni.

Mussolini je nenadoma prišel v hidroavionu v Reko. Ogledal si je tamkajšnje tovarne. Takoj po njegovem prihodu se je zbrala velika množica ljudi, ki ga je navdušeno pozdravljala. Mussolini si je ogledal vse važnejše tovarne v mestu, nakar je imel kratek nagovor na fašiste in vse drugo prebivalstvo. Dejal je, da je Italija že dosegla mnoge stvari, a da bo dosegla še čisto druge stvari.

Skupina bolgarskih narodnih poslancev obišče koncem julija Moskvu, da si ogleda tamkajšnjo kmetijsko razstavo.

Ameriški kmetijski minister je izjavil, da so brez podlage vesti o nesoglasjih članov Rooseveltove vlade glede znanje politike.

Iz vojašnice praškega polka je bil odstranjen spomenik maršala Focha.

Preiskava o umoru nemškega ujetega stražmojstra v Kladnu je ugotovila, da so ga ubili v prepiru nemški orožniki. Zato tudi mestu Kladnu ni bilo treba plačati 50 tisoč RM globe.

Poljski židovski rabini so kupili za poljsko vojsko najmodernejše letalo za prevoz ranjencev.

6 peklenjskih strojev je eksplodiralo v sredini Londona v soboto ponoči. Ranjenih je bilo okoli 40 ljudi, večina pa je bila le lahko ranjena. Atentati so delo irskih teroristov.

Japonsko gospodarstvo

postaja ob dolgi kitajski vojni, ki ji še ni videti konca, izredno zanimivo. V prvih treh mesecih tega leta je narasla zunanja trgovina za 14% v izvozu in 13% v uvozu. Toda narasel je v prvih dveh mesecih (in najbrže tretji ni dosti drugačen) predvsem izvoz v Mandžukuo in Kitajsko — za 45%, medtem ko je izvoz v druge dežele padel za 14%. Seveda pa daje samo izvoz v inozemstvo Japonski potrebno tujo valuto. »The Times« javlja, da aktivna japon-

ska bilanca za lansko leto — 26.300.000 jenov — postane pasivna za 426.900.000 jenov, ako se izključi trgovina z Mandžukuo, in za zadnji dve leti znaša pasivnost bilance 1.352.400.000 jenov. Tudi navidezni presežek izvoza ni bil dosežen s povečanjem izvoza, temveč z zmanjšanjem uvoza bistvenih uvoznih predmetov, kakor volne in bombaža. Misli se tudi, da je Japonska l. 1937/38. izvozila 1.625.700.000 jenov svojega zlata za poravnavo svojih obveznosti.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 24. junija objavlja: Uredbo o ustanovitvi deviznega odbora pri Narodni banki kr. Jugoslavije — Uredbo o davčnih in taksih ugodnostih za hotelsko industrijo — Navodila za sestavo občinskih proračunov za proračunsko leto 1940/41. — Spremembe in dopolnitve pravilnika o dopolnilnih tečajih za sestre pomočnice — Spremembo čl. 7. pravil o opravljanju privatnih in dopolnilnih izpitov na srednjih šolah — Spremembo imena krajev v dravski banovini — Postopek za rabljenimi stvarmi, poslanimi iz inozemstva revnim osebam

Radio Ljubljana

Torek 27. junija. 12.00: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Koncert radijskega orkestra — 14.00: Napovedi — 18.00: Samospevi in dvospevi ob spremeljevanju klavirja: ga. Dragica Sokova, gđc. Stefka Korenčanova, prof. M. Lipovšek — 18.40: Pomen narodne svobode in blagostanja (prof. E. Bojc) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Deset minut zabave — 19.40: Nac. ura — 20.00: Plošče — 20.20: Fr. Bevk: Partija šaha, komedija (člani Nar. gledališča) — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Sreda 28. junija. 9.00: Vidovdanska proslava (II. deška in II. dekliška mešč. šola) — 12.00: Jugoslovanske pesmi in plesi (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Koncert radijskega orkestra — 14.00: Napovedi — 18.00: Mladinska ura: Spoznavaj domačo zemljo (g. prof. Fr. Vodnik) — 18.15: Plošče — 18.40: 550 let Kosovske bitke (inšp. Silvo Kranjec) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Prirodopisni kotiček (prof. Fr. Pengov) — 19.40: Nac. ura: Vidovdan — 20.00: Slovan, na plan! Plošče — 20.30: Jugoslavija! Koncert radijskega komornega zbora in radijskega orkestra. Dir. D. M. Šijanec — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Akademski pevski kvintet.

Četrtek 29. junija. 9.00: Napovedi, poročila — 9.30: Prenos cerkvene glasbe — 10.20: Verski govor (dr. Ignacij Lenček) — 10.40: Skladbe Joh. Seb. Bacha (plošče) — 11.00: Iz opernega carstva. Tenorist g. Jože Gostič, radijski orkester, dirig. D. M. Šijanec — 12.30: Zborovske točke (plošče) — 13.00: Napovedi, poročila — 13.20: Salonski trio (gg. K. Novak, L. Comelli, B. Borštnik) — 14.00: Plošče po željah — 17.00: Vnovčevalne zadruge — izboljšanje poljedelstva — 17.30: Zbor narodne čitalnice iz Šiške — 18.15: Veseli trio — 19.00: Napovedi, poročila — 19.40: Nac. ura — 20.00: Radijski orkester — 21.15: Klavirski koncert ge. Jadvice Štrukelj-Poženelove — 22.00: Napovedi — 22.15: Pesmi iz zvočnih filmov, gđc. Vida Rudolf, spremlja prof. M. Lipovšek.

Petek 30. junija. 12.00: Naša pesem (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Kmečki trio — 14.00: Napovedi — 18.00: Ženska ura: Prvo sadje (ga. Ivanka Velikonja) — 18.20: Plošče — 18.40: Prodajanje je umetnost (Stanko Megušar) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Pomen kongresa za gasilsko vodstvo (ing. Jože Dolenc) — 19.40: Nac. ura — 20.00: Komorni trio (gg. V. Šušteršič, J. Gregorc in H. Svetel) — 20.45: Grieg: Prva in druga suita Peer Gynt — 21.15: Samospevi ge. Marije Tutta, pri klavirju prof. M. Lipovšek — 22.00: Napovedi, poročila — 22.20: Angleške plošče — 22.50: Esperantsko predavanje o kongresu Kristusa kralja.

Naprodaj je lep grad z velikim posestvom. Pojasnila daje Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

Koliko trgovcev gre na letni dopust in odmor?!

1—2%!! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje! Zato vsaj doma pijte

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC

listega z rdečimi srci.

našo najboljšo prirodno mineralno vodo. Zdravje in užitek!